

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zkvalitnění a rozšíření speciálně pedagogických a psychologických služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
registrační číslo projektu: CZ. 1.07/1.2.08/04.0006

Vytvoření ucelených sad vzorových didaktických materiálů, pomůcek a odborné literatury

(klíčová aktivita č. 5)

Mgr. Helena Lovasová

Mgr. Silvie Kubišová

metodičky pro tvorbu pomůcek

Výstupy

- **vytvoření vzorových sad pomůcek**
- **zakoupení dostupných pomůcek** – didaktické pomůcky od 9 dodavatelů v hodnotě 100.000 Kč:
Amosek, Benjamin, Diset, Makra, Nomiland, Piktik, Stiefel eurocart s.r.o., Wesco, skolkaexilu@seznam.cz
- **zakoupení dostupné odborné literatury** pro vybudování knihovny k problematice vzdělávání dětí a žáků s poruchou autistického spektra a těžkým kombinovaným postižením

---

(z vytvořeného seznamu doporučené odborné literatury byly objednány publikace z nakladatelství Portál, nakladatelství Škola SPMP Modrý klíč a od Asociace pomáhající lidem s autismem – APLA Praha)

- dovybavení multismyslové relaxační místnosti – **Snoezelen**
  - vytvoření **Sborníku** výukových materiálů, učebních pomůcek a studijních zdrojů ke vzdělávání dětí a žáků s PAS a těžkým kombinovaným postižením (včetně přílohy CD) – 222 kusů
-

Průběh

- absolvování odborných seminářů a kurzů (viz. klíčová aktivita č. 2)
  - vytvoření obsahu Sborníku včetně návrhu pomůcek k vyrobění, konzultování navrženého obsahu s ostatními metodiky (metodiky pro poradenství a metodiky – psychology)
-

Díly Sborníku	členění	členění	autor
1. díl – Předmětová úroveň	Denní režimy	Stimulace smyslů	Kubišová
2. díl – Plošná úroveň	Denní režim Týdenní režim Kalendář Diář	Didaktické hry	Lovasová
3. díl – Kódované úlohy	Předmětová úroveň	Plošná úroveň: MŠ ZŠ speciální ZŠ 1. stupeň ZŠ 2. stupeň a SŠ výukové programy	Kubišová (předmět. úr.) Lovasová (plošná úr.)
Procesuální schémata	Předmětová úroveň	Plošná úroveň	Kubišová
4. díl – Komunikační dovednosti	Nízkofunkční autismus a kombinované postižení	Vysocefunkční autismus	Kubišová
5. díl – Sociální dovednosti	Nízkofunkční autismus a kombinované postižení	Vysocefunkční autismus	Lovasová

-
- soupis a zakoupení dostupných pomůcek
  - soupis a zakoupení materiálu na výrobu pomůcek
  - oslovení pedagogů vzdělávajících děti a žáky cílové skupiny ke spolupráci při práci na zhotovení pomůcek
  - vedení týmu 21 spolupracujících pedagogů při výrobě pomůcek a při vytváření databáze odkazů a zdrojů k problematice cílové skupiny, individuální metodické konzultace
-

Díly Sborníku	Pedagogové
1. díl – Předmětová úroveň	Hana Číšecká Daniela Surá
2. díl – Plošná úroveň	Tatiana Slováčková
3. díl – Kódované úlohy: předmětová úroveň	Kristýna Machalcová Jitka Pernická
3. díl – Kódované úlohy: plošná úroveň	Hana Klabalová Hana Číšecká Jana Minarčíková Lenka Stojanová Eva Šimarová Petra Ficová Zuzana Vaculovičová Ivana Baštincová Kamila Cagašová Zdena Kubínová Helena Lovasová Silvie Kubišová
3. díl – Procesuální schémata	Kateřina Strojilová (Ondrová)
4. díl – Komunikační dovednosti	Hana Garguláková Jindřiška Kučeříková Petra Ficová Zdenka Kubínová Eva Šimarová Helena Lovasová
5. díl – Sociální dovednosti	Eva Vrtaníková Lenka Kršková Anna Syslová Helena Lovasová
Seznam odborné literatury	Lucie Majchráková

-
- prezentace pořízených a především vyrobených pomůcek v obsahu přednášek a workshopů klíčové aktivity č. 3 týkající se metodické podpory pedagogů škol i workshopů pro rodiče k tématu volnočasových aktivit v rámci klíčové aktivity č. 4
  - fotodokumentace, evidence pomůcek a jejich kompletace dle jednotlivých dílů Sborníku
-

-
- ověřování pomůcek (využit „List k ověřování souboru didaktických pomůcek“ – tabulka v Excelu) ve spolupráci s partnerem projektu: Dětský domov, Základní škola speciální a Praktická škola Zlín
  - vytváření Sborníku metodiky (Lovasová, Kubišová), konzultace jednotlivých dílů s ostatními metodiky (Vidlářová, Preislerová, Střelcová, Vrtalová)
-

-
- Vytváření obsahu přílohy Sborníku (CD s doplňujícími fotografiemi, souhrnným seznamem odborné literatury a textem Sborníku)
  - distribuce Sborníku
    - ředitelům speciálních škol Zlínského kraje na poradě ředitelů konané v lednu 2013
    - pedagogům zapojeným do projektu
    - školám ve Zlínském kraji, které mají individuálně integrované žáky s autismem a těžkým kombinovaným postižením
-

-
- Výstup projektu - Sborník a přehled pomůcek bude po skončení projektu zveřejněn na webových stránkách Základní školy a Mateřské školy speciální Kroměříž (www.msazskm.cz)
-

Hodnocení

K čemu bylo nutné při ověřování práce s pomůckami přihlédnout:

- u dětí a žáků s autismem a přidruženým mentálním postižením (ale také bez mentálního postižení) je úspěšnost práce s pomůckami (a tedy i vhodný výběr pomůcky) ovlivněna nejen výší intelektu, ale také obtížemi souvisejícími s poruchou autistického spektra (např. deficity v představivosti, neschopnost generalizace atp.)
→ potřeba výběru „jednodušší“ pomůcky

-
- specifika jednotlivých druhů handicapu u kombinovaného postižení (zrakové postižení, narušení motoriky)
    - větší velikost a výrazná barevnost a kontrastnost jednotlivých komponentů, podlepení komponentů tak, aby byly vyvýšené a snadněji uchopitelné ...
-

Ověřování pomůcek – výstupy:

- jako více individualizované hodnoceny pomůcky vyrobené před zakoupenými
  - potvrdilo se širší využití konkrétních vyrobených pomůcek (více variant obtížnosti) s ohledem na zásadu individualizace
-

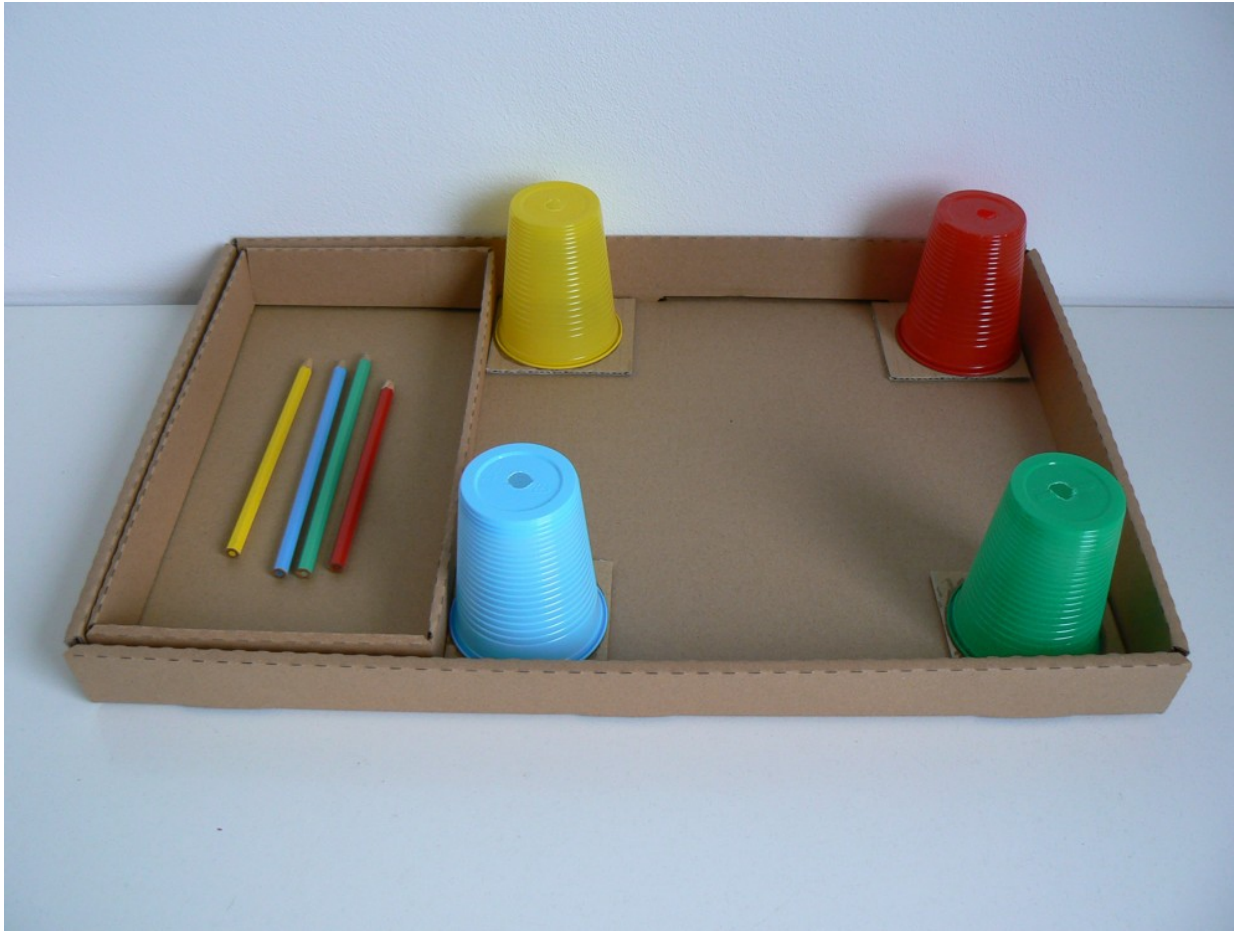

-
- ne všechny pomůcky lze použít plošně u všech žáků – použití konkrétních pomůcek velice individuální, a to zejména u klientů s autismem (otázka vhodnosti materiálu, počtu komponentů...)
-

Materiál:

- plast může žákovi vadit na dotek, nebo může mít tendenci pomůcku mačkat z důvodu obliby vydávaného zvuku, eventuelně může mít tendenci ji zničit
- lze využít nabarvené květináče

Počet komponentů: pro některé žáky příliš mnoho komponentů

Sčítání - 3 3 3 2 3

	+		=	<input type="text" value="2"/>
	+		=	<input type="text"/>
	+		=	<input type="text"/>
	+		=	<input type="text"/>
	+		=	<input type="text"/>
	+		=	<input type="text"/>

-
- pomůcky, které je potřeba nejvíce „individualizovat“: strukturované zápisy učiva, pracovní listy, procesuální schémata (počet jednotlivých kroků)
  - pomůcky jsou celkově dostatečně strukturovány a vizualizovány – opět s ohledem na individuální potřeby jedince (viz. specifika PAS a jiných druhů handicapů u kombinovaného postižení)
-

Celkový výstup:

Hlavním hodnotícím kritériem
efektivity a funkčnosti
pomůcek je

zásada INDIVIDUALIZACE

SADA VYTVOŘENÝCH POMŮCEK V ČÍSLECH

- Celkem bylo vyrobeno 1230 pomůcek, z toho:
- 600 úkolů v krabicích
- 630 úkolů v šanonech • •

Spotřebováno:

- 200 m suchého zipu
- 3 metry samolepící magnetické pásky
- 1000 laminovacích fólií

Ohlasy na pomůcky:

- ze zakoupených pomůcek pedagogy na realizovaných workshopech nejvíce zaujaly denní režimy a strukturované krabice
- u vyrobených pomůcek pedagogové ocenili zejména cenovou dostupnost, jednoduchost, nápaditost a možnost snadné manipulace s jednotlivými komponenty
- obě skupiny pomůcek - zakoupené i vyrobené, byly pro pedagogy inspirací k výběru pomůcky pro konkrétního žáka

---

Ohlasy na Sborník:

- pozitivní reakce – Sborník hodnocen jako přehledný, komplexní, praktický

Úryvek z reakce na Sborník

„ Dobrý den, včera se mi dostal do rukou Vaším týmem zrealizovaný Sborník výukových materiálů, učebních pomůcek a studijních zdrojů ke vzdělávání dětí a žáků s PAS a těžkým kombinovaným postižením. Přestože celý život pracuji s dětmi s mentálním a kombinovaným postižením, s takto přehledně a komplexně uspořádanou publikací věnující se dané problematice jsem se setkala prvně. Velice děkuji všem, kteří se na vzniku knihy podíleli! Opravdu se povedla! ..... “

Velice děkujeme všem zúčastněným
pedagogům a oceňujeme vynaložené
úsilí a kreativitu a ... tleskáme

